

Szenes Márta

CARL ROGERS SZEGEDEN – KIVONAT EGY KORÁBBI INTERJÚBÓL*

DOI: 10.14232/pfvm.9

Amikor lejárt a hároméves gyakornokságom, nem volt további lehetőség itt maradnom az egyetemen, így jelentkeztem a JGYTF-re tanársegédnek, ahová fel is vettek. Ekkor ott Geréb Györgyöt követően Klein Sándor lett a tanszékvezető, az ő kezdeményezése volt a Rogers Konferencia, illetve, hogy személyközpontú oktatás legyen az akkori Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán, így a hallgatók oktatása is ebben a szemléletben folyt. Egyébként Klein Sándor hiteles, őszinte egyénisége azóta is nagyon nagy hatással van gondolkodásomra, pszichológusi hitvallásomra. Visszatérve, ilyen jellegű találkozó-ra háromszor került sor Szegeden, amelyekben komoly szervezési munkát végeztem: 1983-ban kétnapos, majd 1984-ben és 1986-ban egyhetes konferenciát szerveztünk.

A konferencián nagyon intenzív emberi találkozásokat lehetett megélni, miközben mindez nagyon finoman be volt ágyazva a szakmába. Tehát egyszerre volt a program nagyon személyes és szakmailag színvonalas, nagyon sok külföldi trénerrel, előadóval, facilitátorral. Carl Rogers személye pedig jelentősen emelte a konferencia színvonalát. Hozzá kell tenni, hogy előtte nem volt jellemző, Szegeden pedig különösen nem, hogy ennyi nyugati előadó eljöjjön hozzánk. Hátborzongató, és szívet melengető volt megélni, hogy épp itt Szegeden találkozott mondjuk egy francia és egy orosz pszichológus, s kötődtek életre szóló szakmai és emberi barátságot, levetkőzve azt az előítélet-tömeget, amit a politika állított közéjük. Emlékszem, hogy a személyközpontú szemlélet keretében olyan emberi találkozások jöttek létre, amelyek megélése számomra egyszerre volt transzcendens élmény, közösségi élmény és egy beavatódás abba, hogy hogyan tud két vagy több ember úgy találkozni, hogy a politika ebbe ne legyen ott manipulatív módon. Nagyon nagy létszámú volt a konferencia, sok olyan résztvevővel, akik először találkoztak a Rogers-i terápiával, szemlélettel. Több százan voltunk, alig fértünk el az akkori Ifjúsági Ház nagytermében. Nagyon sok lehetőség volt nagycsoportban, kiscsoportban, megtapasztalni a nondirektív vezetést, tehát sokféle fóruma volt annak, ahogy ki-ki egy másik emberrel találkozhatott. Míg egy átlagos konferencián csak frontális előadások vannak, itt sok lehetőség nyílt a személyes találkozásra.

Azt gondolom, hogy mindez nagy hatással volt a JGYTF-en is, de más résztvevők, így például iskolákból jött pedagógusok számára is. Úgyhogy ezután sokáig úgy dolgoz-

* Kivonat a „Sebőné Szenes Márta visszaemlékezése” c. írásból, In: Szokolszky, Á., Pataki, M., Polyák, K. (2009). A lélektan 80 éves története a szegedi egyetemen (1929–2009). (pp. 201–208). Szeged, JATEPress.

tunk, hogy a Rogers-i szemlélet szerint év elején egy szerződést kötöttünk a hallgatókkal arra vonatkozóan, hogy mit fogunk tanulni. Ebben közösen döntöttünk, nem volt előre megírt tematika, tehát arról beszéltünk, hogy mire volt szükségük. Nem arról volt szó, hogy ha nem akartak, akkor semmit nem tanultak, hanem egy közös étlapról együtt döntöttünk, hogy mit fogunk csinálni. Jó néhány előadásra emlékszem, ahol Klein Sándorral bementünk az órára, és a hallgatók háromnegyed órán át azon vitatkoztak, hogy miről fogunk tanulni. Ez egy külső szemlélődőnek furcsa lehetett, de egy idő után megtanultak a diákok praktikusán dönteni és tényleg azt csinálni, amit szerettek volna.

Minden szemléletnek lehetnek szélsőséges pontjai, tehát az a rendszer abban a formában, ahogy mi csináltuk, egy teljes egyetemre nem volt igazán kiterjeszthető, de vannak olyan formák és kurzusok, ahol erre van lehetőség, így a gyakorlatokon, szemináriumokon. Mindenképpen azt gondolom, hogy akkor lehet ez a módszer hatékony, ha kicsi korban elkezdenek eszerint a szemlélet szerint nevelni és ez felmenő rendszerben működik.